

Inhoudsopgave

DANKWOORD	XV
VERANTWOORDING	XVII
INLEIDING	1
1 De codices van de Middelnederduitse verhalende literatuur	11
1.1 Middelnederduits	11
1.2 De handschriftelijke overlevering	17
1.3 Het Berlijnse fragment	18
1.3.1 Boekblok	18
1.3.2 Schrift	20
1.3.3 Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	20
1.3.4 Gebruikssporen	20
1.3.5 Geschiedenis van het handschrift	20
1.4 Het handschrift Berlijn	22
1.4.1 Boekblok	22
1.4.2 Schrift	28
1.4.3 Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	31
1.4.4 Gebruikssporen	33
1.4.5 Geschiedenis van het handschrift	33
1.5 Het handschrift Gdansk	34
1.5.1 Boekblok	34
1.5.2 Schrift	40
1.5.3 Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	41
1.5.4 Geschiedenis van het handschrift	42
1.6 Het handschrift Stockholm S ^I	43
1.6.1 Boekblok	44
1.6.2 Schrift	49
1.6.3 Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	50
1.6.4 Gebruikssporen	52
1.6.5 Band	52
1.6.6 Geschiedenis van het handschrift	53
1.7 Het handschrift Wolfenbüttel	54
1.7.1 Boekblok	54
1.7.2 Schrift	58

1.7.3	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	58
1.7.4	Boekblok	60
1.7.5	Schrift	62
1.7.6	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	65
1.7.7	Gebruikssporen	65
1.7.8	Band	65
1.7.9	Geschiedenis van het handschrift	67
1.8	Het handschrift Hamburg (het <i>Hartebok</i>)	67
1.8.1	Boekblok	68
1.8.2	Schrift	71
1.8.3	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	74
1.8.4	Gebruikssporen	76
1.8.5	Geschiedenis van het handschrift	76
1.9	Het handschrift Stockholm S ^{II}	77
	DEEL I (S ^{II} -a)	77
1.9.1	Boekblok	77
1.9.2	Schrift	79
1.9.3	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	81
	DEEL II (S ^{II} -b)	82
1.9.4	Boekblok	82
1.9.5	Schrift	82
1.9.6	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	82
	DEEL III (S ^{II} -c)	85
1.9.7	Boekblok	85
1.9.8	Schrift	85
1.9.9	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	86
1.9.10	Gebruikssporen	86
1.9.11	Band	86
1.9.12	Geschiedenis van het handschrift	87
1.10	Het handschrift Wenen	87
	DEEL I (We-a)	87
1.10.1	Boekblok	88
1.10.2	Schrift	94
1.10.3	Tekstgeleding, mise-en-page en rubricatie	94
	DEEL II (We-b)	96
1.10.4	Boekblok	96
1.10.5	Schrift	98
1.10.6	Tekstgeleding	99
1.10.7	Gebruikssporen	99
1.10.8	Geschiedenis van het handschrift	99
1.11	Een geografische situering van de handschriften	100

2 Literaire laatbloeiers	101
2.1 De Middelnederduitse <i>Flos unde Blankeflos</i>	101
2.1.1 Het verhaal	101
2.1.2 Het verhaal in de Europese context	103
2.2 De relatie tussen de tekstgetuigen	108
2.2.1 Een problematisch stemma	109
2.2.2 Wederzijdse afhankelijkheid	114
2.3 De karakteristieken van de tekstgetuigen	117
2.3.1 Rijm	118
2.3.2 Stoplappen	123
2.3.3 Onvolkomenheden	125
2.3.4 Betekenisvolle varianten op woord- en verhaalniveau	126
2.4 Drinkverzoeken	127
2.4.1 Drinkverzoeken in de tekst	128
2.4.2 Drinkverzoeken in de codex	132
2.4.3 Drinkverzoeken in context	136
3 De paralleloverlevering	143
3.1 De teksten in een andere context	143
3.2 De paralleloverlevering van de Berlijnse codex B en het Berlijnse fragment A	145
3.2.1 <i>Schule der Minne</i>	145
3.2.2 <i>Streitgespräch zweier Frauen über die Minne</i>	150
3.2.3 <i>Frauentreue</i> en <i>Die treue Magd</i>	153
3.2.4 <i>Die sechs Farben</i> (I) (in het Berlijnse fragment A)	157
3.2.5 Synthese	162
3.3 De paralleloverlevering van de codex Gdansk	166
3.3.1 <i>Das andere Land</i>	167
3.3.2 <i>Des Kranichhalses neun Grade</i>	173
3.3.3 <i>De sottte gratias</i>	180
3.3.4 <i>Der Minne Leben</i>	181
3.3.5 Synthese	183
3.4 De paralleloverlevering van de codex Stockholm S ¹	185
3.4.1 <i>Valentin unde Namelos</i>	186
3.4.2 <i>Theophilus</i>	194
3.5 De paralleloverlevering van de codex Wolfenbüttel	198
3.5.1 <i>Zeno</i>	198
3.5.2 <i>Vruwen Loff</i>	203
3.5.3 <i>Rat der Vögel</i>	205
3.5.4 <i>Die Neun Helden</i>	209

3.5.5	<i>Van Allexander</i>	212
3.5.6	<i>Brandan</i>	214
3.5.7	<i>Carmen Latinum</i>	216
3.5.8	Synthese	217
3.6	De paralleloverlevering van het <i>Hartebok</i>	219
3.6.1	<i>Van der bort cristi</i>	219
3.6.2	<i>Van deme holte des hilligen krutzes</i>	220
3.6.3	<i>Van eyneme eddelen krutgarden</i>	222
3.6.4	<i>Vnser leuen frowen rozenkrantz</i>	223
3.6.5	<i>Van dren konyngen</i>	224
3.6.6	Synthese	225
3.7	De paralleloverlevering van de codex Wenen	225
3.7.1	<i>Minnekatechese I en Bergfried der Minne</i>	226
3.8	De paralleloverlevering van de codex Stockholm S ^{II}	226
3.8.1	<i>Rat der Vögel</i>	227
4	Vorm en inhoud van de codices in vergelijkend perspectief	229
4.1	Formele kenmerken	229
4.2	De formele kenmerken van het onderzoekscorpus	231
4.3	De formele kenmerken van de ridderepiek in context	238
4.3.1	Eenkolomshandschriften met ridderepiek	239
4.3.2	Papieren cursiva-handschriften met ridderepiek	240
4.3.3	Vijftiende-eeuwse handschriften met ridderepiek	241
4.3.4	Het parallelcorpus van de verhalende teksten	242
4.4	De formele kenmerken van minneredes in context	244
4.4.1	De paralleloverlevering van de liefdesteksten in het onderzoekscorpus	245
4.4.2	Minneredes in de Lage Landen	250
4.5	Tekstsoort	258
4.5.1	'Bok' – 'euenture' – epische vertelling	259
4.5.2	Avontuurlijke vertellingen – religiositeit – didactiek	268
4.5.3	Mere of Märe	272
4.5.4	Minneredes – <i>lere</i> – <i>rat</i>	277
4.5.5	Legenden – devotie	285
4.5.6	Spot en satire	288
4.5.7	Artesteksten – verzamelingen	290
4.5.8	Spreuken	291
5	Buiten de tekst	295
5.1	Alles behalve de tekst	295

5.2	De paratekst als leestekst	297
5.2.1	<i>De vorlorne sone</i> als inspiratiebron	297
5.2.2	Parateksten in <i>Valentin unde Namelos</i>	303
5.2.3	Parateksten in <i>Flos unde Blankeflos</i>	305
5.2.4	Parateksten in <i>Theophilus</i>	310
5.2.5	Parateksten in <i>Die Buhlschaft auf dem Baume, De deif van brugghe</i> en <i>De segheler</i>	311
5.2.6	Context	314
5.3	Spreuken als sluitstenen	316
5.4	Lezen met de pen	326
5.5	Mannen in de marge	332
5.5.1	Een luistervink?	332
5.5.2	Kinderspel	335
5.5.3	Het dubbelportret	343
5.6	Een onvoltooide schets	345
5.7	Een persoonlijk stempel	350
6	Middelnerduitse verzamelhandschriften in context	359
6.1	Een typologie	359
6.1.1	Verzamelhandschriften met langere epische teksten	360
6.1.2	Religieus-didactische lekenhandschriften	365
6.1.3	Minnehandschriften	368
6.1.4	Een type huisboek?	374
6.1.5	Restcategorie	377
6.2	Publiek en gebruik	378
6.2.1	Middelnerduitse literatuur als Hanzeliteratuur?	379
6.2.2	De weg naar Scandinavië	384
6.2.3	Visitekaartjes	387
	BESLUIT	397
	BIBLIOGRAFIE	411
	BIJLAGE. EEN DIPLOMATISCHE EDITIE VAN HANDSCHRIFT D	431
	ZUSAMMENFASSUNG	483
	REGISTERS	489
	Namen en titels	489
	Handschriften	497